

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens
kvalitet i resursskolor i Resursskolan i
Lycksele kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Resursskolan. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som har tagits fram för granskningen (se bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer; hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Resursskolan i följande utsträckning:

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Eleverna ges i låg utsträckning en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver variera undervisningens arbetssätt, arbetsformer och redovisningsformer samt ge eleverna möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans i en trygg undervisningsmiljö.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Eleverna ges i låg utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver beakta varje elevs individuella förutsättningar och stödbehov när de planerar och genomför undervisningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Undervisningen präglas i låg utsträckning av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver arbeta för att stärka elevernas självförtroende och förmedla att de har höga förväntningar på eleverna.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 maj 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9816) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning. Varje frågeställning innehåller dessutom en motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i observationer, intervjuer med elever, lärare, annan personal och rektorn samt inhämtad information.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Inom denna frågeställning granskas om undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och om lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vidare granskas om undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Härtill granskas om undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i låg utsträckning en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Undervisningens mål och syfte

I undervisningen tydliggörs sällan målen och vad som är syftet med olika arbetsmoment. Det är framför allt i början av ett nytt arbetsområde som lärarna berättar för eleverna vad de ska arbeta med och vad de ska lära sig. Det varierar dessutom om lärarna sätter arbetsmomenten i ett sammanhang på ett sätt som gör det begripligt för eleverna vad arbetsmomenten syftar till och vad de ska lära sig. Exempelvis visar lärare kunskapskriterier, utan att koppla dessa till någon aktuell arbetsuppgift eller ett sammanhang som eleverna förstår. Det medför att det ofta blir otydligt för eleverna vad de förväntas lära sig när de genomför olika uppgifter. Vissa lärare använder emellertid elevnära exempel för att öka elevernas förståelse för uppgiften. Till exempel genom att visa hur uppgifter kan öka läsvänligheten i elevernas texter, eller genom att konkretisera på vilket sätt kroppen mår bra av vissa rörelser. Det är dock vanligt att lektioner inte sätts i ett sammanhang och att elever fortsätter arbeta med

sina individuella uppgifter utan att lärare återkommer till mål och syfte med arbetsuppgifterna.

Variation i undervisningen

Undervisningen saknar en tillräcklig variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera elever att lära. Merparten av undervisningen består av att elever, efter det att lärare ibland har haft en kort lektionsuppstart eller genomgång, arbetar med individuella uppgifter. För de flesta elever består skoldagen därmed av lektioner som avlöser varandra utan någon variation. Dessutom arbetar flertalet av eleverna endast med ett fåtal ämnen under en skoldag, utan variation vare sig gällande olika aktiviteter eller ämnesstoff. Bristen på variation leder i flera fall till att elever tappat fokus och ägnar sig åt annat än skolarbete. Eleverna får enbart vid enstaka tillfällen arbeta med varierande arbetsuppgifter inom ett ämnesområde, såsom att se på film eller läsa texter tillsammans och diskutera innehållet. I huvudsak ges eleverna här till främst möjlighet att redovisa sina kunskaper skriftligen, antingen genom arbetsuppgifter eller genom prov. Det är enbart i ett fåtal ämnen och sammanhang som eleverna även ges möjlighet att visa sina kunskaper på annat sätt. Exempelvis då elever tillsammans utformar en tankekarta eller för resonemang med lärare om lektionsinnehållet.

Undervisningen innehåller sällan övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans. Det är främst vid gemensamma genomgångar som eleverna ibland ges möjlighet att resonera tillsammans. I de sammanhangen handlar det om att läraren ställer frågor till eleverna och att eleverna med hjälp av följdfrågor utvecklar svaren. Utöver att lärare ställer frågor planeras sällan undervisningen så att eleverna får öva sig på att uttrycka sina egna åsikter och lyssna till andras synpunkter utifrån olika teman och ämnen. I flera klasser finns det inte heller något klassrumsklimat som inbjuder till diskussioner, eftersom det förekommer att elever uttalar sig nedsättande om varandra. Detta gör att elever, även vid de få tillfällen som det finns möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans, väljer att inte delta i diskussionerna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver variera undervisningens arbetssätt, arbetsformer och redovisningsformer samt ge eleverna möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans i en trygg undervisningsmiljö.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen är utformad på ett ensidigt sätt då eleverna till allra största del arbetar med individuella uppgifter utan variation vare sig till arbetssätt eller arbetsformer. Även redovisningsformer varierar sällan och eleverna ges här till små möjligheter att delta i övningar där de får reflektera och diskutera tillsammans. Dessutom förekommer det att elever talar till varandra på ett nedsättande sätt, vilket bidrar till att elever inte deltar i de delar av undervisningen där elever ska uttrycka sig muntligt. Detta riskerar att elevernas motivation till skolarbetet försämras och därmed även deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, ser till att variationen i undervisningen ökar så att eleverna stimuleras att lära. Förslagsvis kan lärarna kartlägga när olika arbetssätt, arbetsformer och redovisningsformer är lämpliga utifrån innehållet i undervisningen och elevers behov i olika ämnen. Utifrån denna kartläggning kan lärarna sedan gemensamt diskutera hur de kan möjliggöra en ökad variation i undervisningen. Vidare behöver lärarna arbeta för att skapa ett tryggt samtalsklimat i klasserna så att eleverna ges reella möjligheter att diskutera och reflektera tillsammans. Det arbetet kan med fördel ta sin utgångspunkt i att utarbeta gemensamma ramar och förhållningssätt som tillämpas så att alla elever både vill och kan delta vid diskussioner.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Inom denna frågeställning granskas om arbetssätt och arbetsuppgifter i såväl planering som genomförande är anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov. Vidare granskas om eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Här till granskas om undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem men också om det finns flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i låg utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Anpassning och lärarstöd i undervisningen

Arbetsätt och arbetsuppgifter planeras och genomförs utan beaktande av enskilda elevers förutsättningar och stödbehov. Resursskolans personal får vanligen viss information om elevernas förutsättningar och behov från eleverna, vårdnadshavarna och avlämnande skolenhet när eleverna ska börja på resursskolan. Innevarande termins undervisning har emellertid präglats av personalbrist, vilket har lett till att informationen inte har kunnat tas till vara för att anpassa undervisningen efter elevernas behov. Personalen har på grund av personalbristen fått lösa klassernas undervisning dag för dag utan längre framförhållning. Den rådande situationen har även inneburit att det har saknats förutsättningar för ett gemensamt arbete där lärare, elevhälsa och resurspersonal planerar för hur undervisningen ska möta elevernas stödbehov. Alla lärare har därför inte kännedom om elevernas kunskapsnivå och stödbehov och känner inte heller till vilka hjälpmedel och läromedel som finns att tillgå för att kunna göra anpassningar utifrån respektive elevs behov. Enskilda lärare försöker visserligen på egen hand hitta arbetsmaterial men detta möter inte elevernas individuella behov av anpassningar. Merparten av undervisningen genomförs genom att alla elever utför samma uppgifter, trots olika behov och förutsättningar.

Eleverna får inte ett tillräckligt aktivt och individanpassat stöd. Vissa lärare använder visserligen vissa stödstrukturer, så som bildstöd och tidshjälpmedel för att eleverna ska kunna komma i gång med sina arbetsuppgifter och bibehålla fokus på dessa. Alla lärare gör dock inte det, trots att behov finns av sådant stöd. Merparten av stödet utgörs av att lärare och resurspersonal rör sig runt i klassrum och i grupprum, samt i korridoren då elever väljer att sitta och arbeta där, och försöker stötta eleverna i lärandet. Visserligen får eleverna på så sätt hjälp att lösa den enskilda frågan eller uppgiften i stunden, men det finns inga strategier för att eleverna ska kunna ta sig an en uppgift på ett mer självständigt sätt. Det leder dessutom till att det tar tid innan alla elever kommer i gång med sina arbetsuppgifter och delar av lektionstiden ägnar sig eleverna i stället åt annat än skolarbete eller till att sitta och invänta stöd. Det finns dock ett fåtal exempel på att elever får ett aktivt och individanpassat stöd i vissa

delar av undervisningen. Exempelvis i ett ämne får elever vanligen instruktioner på olika sätt, utefter behov, såsom i grupp, enskilt eller genom modellering.

Struktur i undervisningen

Undervisningen saknar en struktur som möjliggör att elever får veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem.

Innevarande termins undervisning har präglats av flera schemaförändringar och personalbyten och det är ibland oklart för såväl elever som lärare när lektioner slutar, vilket ämne eleverna ska ha och vilken undervisning eleverna har fått i respektive ämne. Dessutom saknas gemensamma klassrumsregler och rutiner, vilket i sin tur leder till att det blir ostrukturerat vid förflyttningar mellan lokaler och olika aktiviteter samt otydligt kring vad som gäller i klassrummet. Det är enbart i enstaka ämnen som lärarna arbetar med en tydlig struktur som bidrar till förutsägbarhet för eleverna. Skolenhetens personal har också identifierat att mycket av den struktur som tidigare läsår har funnits och fungerat på skolenheten inte längre efterlevs. De har därför påbörjat ett arbete med att ta fram gemensamma rutiner för att skapa struktur.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver beakta varje elevs individuella förutsättningar och stödbehov när de planerar och genomför undervisningen.

Motivering till utvecklingsområdet är att anpassningarna av arbetssätt och arbetsuppgifter i undervisningen inte möter elevernas individuella förutsättningar och stödbehov. Ett aktivt och individanpassat lärarstöd kombinerat med väl anpassade uppgifter är centralt för att eleverna ska kunna genomföra sina arbetsuppgifter så att de kan lära och utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, kartlägger de förutsättningar och behov som eleverna har samt identifierar vilka stödbehov som är svåra att möta i dagsläget. I kartläggningen bör det ingå att ta reda på vad som kan vara orsak till svårigheterna att möta behoven, såsom personalbyten och

schemaförändringar. Med utgångspunkt i kartläggningen kan lärarna sedan, i samverkan med rektorn, skapa de förutsättningar som behövs för att möta enskilda elevers behov av både stöd och utmaningar.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Inom denna frågeställning granskas om det i undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna samt om det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vidare granskas om eleverna ges stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten. Härtill granskas om eleverna regelbundet involveras i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i låg utsträckning av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang.

Arbete med motivation och lärande i undervisningen

Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas motivation och självförtroende, men undervisningen genomsyras inte av höga förväntningar på eleverna. I undervisningen är det visserligen vanligt att lärarna och resurspersonalen ger positiv respons på elevernas arbetsinsatser för att motivera eleverna och visa tilltro till deras förmåga. Samtidigt är lärmiljön inte så trygg att alla elever vågar yttra sig och delta i vissa aktiviteter, såsom genomgångar och andra muntliga övningar. När eleverna väl visar intresse för något särskilt försöker dock lärare och resurspersonal använda det i undervisningen för att ytterligare motivera eleverna. Exempelvis fångar lärare upp elevers specialintresse genom att ställa fler och mer utvecklande frågor till eleven vid genomgångar eller genom att skrivuppgifter utformas efter elevers intresse. Även om det finns exempel på att lärare visar att de har höga förväntningar på elever, såsom att ge elever vissa utmaningar och strategiskt motivera elever, finns det också inslag i undervisningen som visar på att förväntningar på eleverna är

låga. Exempelvis då elever inte aktivt deltar i lektionen gör lärare inga förändringar eller tydliggör några krav för eleverna. I stället får elever använda datorer utan att det är direkt kopplat till innehållet i undervisningen.

Eleverna ges inte ett aktivt stöd för att få syn på sitt eget lärande och sina förmågor. Visserligen ger lärarna viss återkoppling till eleverna under lektionerna, men utöver det synliggör inte lärarna progressionen för eleverna eller visar vad som är nästa steg i deras utveckling. Det finns förvisso undervisning där uppgifternas karaktär är av det slaget att eleverna kan se sin egen utveckling, och får jämföra sina olika resultat eller sina kunskaper före och efter ett arbetsområde. I huvudsak saknas det dock möjligheter för elever att reflektera över sitt lärande och diskutera hur de lär sig på bästa sätt och var de har sina största utmaningar.

Elevers involvering i undervisningen

Eleverna involveras endast sporadiskt i undervisningens utformning. I samband med att elever börjar på skolenheten ges eleverna vissa möjligheter att framföra hur de vill arbeta, såsom önskemål om att arbeta enskilt i ett eget rum. Vissa elever får även regelbundet möjlighet att framföra sina synpunkter till resurspersonalen som sedan för vidare informationen till lärarna. Eleverna uppger också att lärare tar hänsyn till deras synpunkter. Utöver det försöker lärare även fånga upp om det är något särskilt som elever verkar uppskatta, eller om det är något särskilt tillvägagångssätt som elever trivs med. För att få reda på vad eleverna tycker om undervisningen ställer dessutom några lärare ibland frågor i slutet av en lektion om hur arbetet gick eller om elever är nöjda med slutresultatet. Det finns dock inga systematiska metoder för att med regelbundenhet efterfråga och ta vara på elevernas synpunkter på undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver arbeta för att stärka elevernas självförtroende och förmedla att de har höga förväntningar på eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det finns inslag i undervisningen som förmedlar låga förväntningar på elever. Det saknas exempelvis höga och uttalade förväntningar på eleverna i undervisningen på hur de beter sig mot varandra. Det saknas därmed även grundläggande förutsättningar i arbetet med att stärka elevernas självförtroende då det inte råder ett tillåtande klassrumsklimat. Lärares förväntningar och förhållningssätt har betydelse för elevernas resultat. Det räcker inte att lärarna uppger att de har höga förväntningar på sina elever. De höga förväntningarna behöver ges uttryck i att lärarna också har ett förhållningssätt och ett bemötande som kan visa på detta i ett tryggt klassrum.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, initialt samtalat kring vilka strategier de i nuläget har för att stärka elevernas självförtroende och visa höga förväntningar på eleverna och möjliga anledningar till att undervisningen utformas som den gör. Samtalen kan med fördel ta sin utgångspunkt i det ovan beskrivna arbetet med att skapa gemensamma förhållningssätt som tillämpas för att skapa ett gott klassrumsklimat. Utifrån detta kan nya metoder tas fram, tillämpas och omprövas i undervisningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Kristina Svensson

Kristina Svensson
Beslutsfattare
Signerat av: Cristina Svensson

X Malin Lundquist

Malin Lundquist
Föredragande
Signerat av: Malin Lundkvist

I handläggningen av ärendet har även utredaren Therése Mineur deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § i sistnämnda förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av 3 kap 7 § skollagens fjärde och femte stycket framgår att det vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av 10 kap 31 a § skollagen framgår att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Av 10 kap 31 b § skollagen framgår att placeringen vid resursskolan regelbundet ska följas upp och utvärderas. En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma

deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Resursskolan i Lycksele kommun ingår i granskningen. Enligt uppgifter från rektor går 16 elever i årskurserna 5–9 på skolenheten. Skolinspektionen besökte Resursskolan den 16 oktober 2025. Besöket genomfördes av undervisningsråd Malin Lundquist och utredare Therése Mineur.

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Tre gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med övrig personal
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.

Bilaga 3: Utgångspunkter

Granskningen syfte

Syftet är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i *hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning*.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?
2. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?
3. I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Kvalitetskriterier

Fokus på kunskapsmålen

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål. Det tydliggörs för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation i aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang.

Struktur med förutsägbarhet och flexibilitet

Undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem. Undervisningen präglas av flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov

Anpassning av arbetssätt och arbetsuppgifter

Arbetsätt och arbetsuppgifter är i såväl planering som genomförande anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna. Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Medvetenhet kring eget lärande och förmågor

I undervisningen ges eleverna stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.